

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program Kultura 2007 (2007-2013)

(2005/C 164/08)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej Program Kultura 2007 (2007-2013) (COM(2004)469 końcowy — 2004/0150 (COD));

uwzględniając decyzję Komisji z dnia 15 lipca 2004 r. w sprawie zasięgnięcia opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust.1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję Przewodniczącego Komitetu z dnia 27 stycznia 2004 r., powierzającą Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowanie opinii w tej sprawie;

uwzględniając art. III-280 projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy;

uwzględniając Komunikat Komisji na temat „Aby obywatelstwo zobowiązywało: promocja europejskiej kultury i różnorodności poprzez programy dla młodzieży, wydarzenia kulturalne, materiały audio-wizualne oraz obywatelskie zaangażowanie”(COM(2004) 154 końcowy);

uwzględniając Komunikat Komisji „Budowanie naszej wspólnej przyszłości — Wyzwania w zakresie polityki a środki budżetowe rozszerzonej Unii Europejskiej 2007-13” (COM(2004) 101 końcowy);

uwzględniając opinię na temat wniosku dotyczącego ustanowienia interwencji Wspólnoty na rzecz „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2005 — 2019 (CdR 393/2003 fin) (!);

uwzględniając projekt opinii CdR 259/2004 rev. 1 przyjęty w dniu 7 grudnia 2004 r. przez Komisję ds. Kultury i Edukacji, (sprawozdawca: **Rosemary Butler**, członek-elekt Zgromadzenia Narodowego Walii (UK/PES);

Na 58 sesji plenarnej w dniach 23-24 lutego 2005 r. (posiedzenie z dn. 23 lutego), Komitet przyjął jednogłośnie następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

KOMITET REGIONÓW:

Uwagi ogólne

1.1 **uznaje** wagę europejskiego programu współpracy kulturalnej i wyraża przekonanie, iż ma on większe niż dotąd znaczenie polityczne w związku z rosnącą potrzebą promowania zrozumienia i tolerancji zarówno w Unii Europejskiej jak i w relacjach z sąsiadami;

1.2 **w pełni zgadza się** z propozycją Komisji, a szczególnie ze skupieniem programu wokół trzech głównych i wiążących się ze sobą celów oraz trzech aspektów. Komitet Regionów głęboko docenia tę nową strukturę, która powinna uczynić program bardziej spójnym i ukierunkowanym, oraz z zadowoleniem przyjmuje odejście od założenia sektorowego;

1.3 **wierzy**, że Komisja Europejska powinna robić wszystko, co w jej mocy, by promować projekty angażujące kilka sektorów jednocześnie i twierdzi, że kryteria selekcji powinny faworyzować projekty innowacyjne, podejmujące ryzyko lub mające charakter pilotażowy, z zastrzeżeniem, że innowacyjność jest pojęciem względnym i zależy od uwarunkowań lokalnych i regionalnych;

1.4 **ma nadzieję**, że połączenie trzech aspektów w jednym programie wytworzy synergie pomiędzy aspektami i uczyni program spójniejszym. Komitet Regionów zwraca się do komitetu zarządzającego by ten monitorował czy takie synergie rzeczywiście występują;

1.5 **popiera** trzy główne cele, które stanowią podstawę programu, czyli mobilność artystów, mobilność dzieł sztuki oraz dialog międzykulturowy;

1.6 **z zadowoleniem przyjmuje** administracyjne/finansowe/prawne uproszczenia uwzględniające specyfikę sektora kultury, jak np. uproszczenie formularzy wniosków, ryczałtowe stawki w przypadku niektórych pozycji budżetowych, usprawnienie informacji dla składających wnioski oraz ograniczenie kontroli organizacji otrzymujących niewielkie dotacje. Komitet Regionów ubolewa jednak, że powyższe uproszczenia nie zostały uwzględnione w oficjalnym dokumencie, a jedynie w uzasadnieniu do niego. Wydaje się również, że proces upraszczania powinien pójść nawet dalej, obejmując bardziej elastyczne podejście do współfinansowania w formie aportów rzeczowych (niefinansowych) oraz większą proporcjonalność; wówczas biurokratyczne wymagania w stosunku do beneficjentów byłyby proporcjonalne do rozmiarów budżetu danego projektu;

(!) Dz.U. C 121 z 30.4.2004, s. 15

1.7 **pamięta**, że mniejsze podmioty w dziedzinie kultury mają zwykle ograniczone zasoby, zarówno ludzkie jak i finansowe, i że jest im znacznie trudniej składać wnioski o wsparcie finansowe niż większym podmiotom. Mając to na uwadze Komitet Regionów postuluje, by koszty przygotowania wniosków o dofinansowanie były uwzględnione w budżecie danego programu. Ogólnie rzecz biorąc władze publiczne Państw Członkowskich powinny rozważyć utworzenie niewielkich rozwojowych funduszy kapitałowych w celu wspierania małych podmiotów w dziedzinie kultury w zakresie organizacyjnym i w procesie przygotowania się do konkursu składania wniosków;

1.8 **twierdzi**, że propozycja Komisji może doprowadzić do tego, iż w programach nie będą uczestniczyć mniejsze podmioty oraz że nie będą realizowane projekty „mniejszego kalibru, a lepszej jakości”. Mniejsze podmioty z dziedziny kultury muszą otrzymać gwarancje, że programy są dostępne dla nich i muszą być aktywnie zachęcane do uczestnictwa;

1.9 **podkreśla**, że wielkość projektu nie jest równoznaczna z jego jakością, kreatywnością czy innowacyjnością oraz że jego masa krytyczna jest zależna od kontekstu geograficznego. Na terenach rolniczych o niewielkiej gęstości zaludnienia projekt małej skali może mieć bezdyskusyjną masę krytyczną i przełożenie;

1.10 **rozpoznaje** intencje Komisji mające na celu zagwarantowanie tego, by nowe programy stanowiły uzupełnienie programów Wspólnoty Europejskiej w zakresie młodzieży, edukacji, sportu, technologii informacyjnych itd., **pytając** jednocześnie, jak zostaną one zrealizowane i jak ten cel będzie monitorowany? Komitet Regionów **twierdzi**, że działalność kulturalna powinna się wyrażać w programach typu „nowa młodzież” i programach uzupełniających edukację przez całe życie (2007-13);

1.11 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, iż art. III-280 projektu Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy mówi, iż w obszarze kultury procedura współdecydowania z głosowaniem kwalifikowaną większością głosów w Radzie ma zastosowanie do procedury legislacyjnej dla przyjmowania europejskich ustaw i ustaw ramowych ustanawiających środki zachęcające, z wyłączeniem jakiegokolwiek harmonizacji przepisów ustawowych i wykonawczych Państw Członkowskich.

1.12 **podkreśla**, że różnorodność kulturowa jest jedną z podstawowych cech charakterystycznych Unii Europejskiej i że ta różnorodność znacznie wzrosła wraz z przystąpieniem do Unii dziesięciu nowych członków. Komitet Regionów postuluje zatem o silniejsze zaakcentowanie tej fundamentalnej wartości w tekście i twierdzi, że Kultura 2007 powinna uwzględniać wszystkie lokalne, regionalne, krajowe przejawy zarówno kulturowej jak i językowej różnorodności. Aby ukazać poza tym różnorodność wewnątrz Państw Członkowskich oraz trendy imigracyjne, Komitet uważa, że programy powinny

kłaść szczególny nacisk na wspieranie projektów nastawionych na mniejszości bądź na zmniejszanie barier między mniejszościami a większością społeczeństwa w celu poprawy wzajemnego zrozumienia;

1.13 **wierzy**, że Kultura 2007 musi działać na rzecz ochrony i promowania zróżnicowania językowego i **prosi**, by odniesienia do tego celu zostały uwzględnione w tekście, zgodnie z art. 3 projektu Konstytucji dla Europy i Planem Działania Komisji Europejskiej w zakresie nauki języków i językowego zróżnicowania;

1.14 **sugeruje** silniejsze zaakcentowanie odniesień do kluczowej roli władz lokalnych i regionalnych w promowaniu i sławieniu bogactwa kulturowego swoich wspólnot regionalnych i lokalnych oraz postuluje, by program Kultura 2007 wspierał udział władz lokalnych i regionalnych w programie. Działania nie powinny być skierowane na duże projekty na szeroką skalę, lecz koncentrować się na poziomie lokalnym i regionalnym;

1.15 **z zadowoleniem przyjmuje** zaproponowany budżet dla programu Kultura 2007, który stanowi wzrost w porównaniu do programu Kultura 2000. W kontekście szerszej debaty nad funduszami Unii Europejskiej na okres 2007-13 Komitet Regionów **wierzy**, iż znaleziony zostanie możliwy do zaakceptowania kompromis. W szczególności Komitet **ma nadzieję**, że ostateczne decyzje dotyczące finansowych perspektyw utrzymają odpowiedni poziom wydatków na europejską współpracę kulturalną. Jest to ważne ze względu na to, że przyjęcie dziesięciu nowych Państw Członkowskich zwiększyło populację Unii Europejskiej o 20 procent, jak również ze względu na aspiracje samego programu;

1.16 **pragnie, aby nowy program** podkreślał społeczno-ekonomiczne korzyści, jakie niesie ze sobą kultura, a szczególnie sposób, w jaki może ona przyczyniać się do realizacji celów wytyczonych podczas szczytu Unii Europejskiej w Lizbonie. Komitet twierdzi przykładowo, że program powinien podkreślać równość w dostępie do kultury, tak by nie stał się elitarny, jak również podkreślać wkład, jaki kultura może wnieść do ożywienia i terytorialnej spójności;

1.17 **pyta** o to, czy jest możliwość polepszenia koordynacji pomiędzy działaniami Wspólnoty Europejskiej a programami kulturalnymi w Państwach Członkowskich przy jednoczesnym uwzględnieniu zasady pomocniczości w celu uzyskania jak najlepszych efektów każdej dotacji udzielonej w ramach Programu Kulturalnego Wspólnoty Europejskiej;

1.18 **wyraża zaniepokojenie** w związku z propozycjami Komisji dotyczącymi czasu trwania projektów, zwiększenia liczby współorganizatorów oraz kwot progowych. Komitet wyraża przekonanie, iż jakość i elastyczność powinny być centralnymi założeniami programu w dziedzinie kultury, nie zaś kryteria mechanicznego wyboru i nieelastyczne reguły;

Szczegółowe uwagi

Centra współpracy kulturalnej (Focal Points)

1.19 **oczekuje** wyjaśnień, jakie przełożenie będzie miało uregulowanie o degresywnym wsparciu ze strony Wspólnoty na wspieranie ośrodków współpracy;

1.20 **wyraża wątpliwości**, czy należy realnie oczekiwać, że wszystkie ośrodki współpracy utrwala się i staną się finansowo niezależne po zakończeniu finansowania przez Wspólnotę Europejską;

Studia i analizy

1.21 **z zadowoleniem przyjmuje** propozycję przeznaczenia 8,56 mln euro na badania i analizy w związku z realną potrzebą uzyskania bardziej solidnych informacji na temat sektora kultury w Europie generalnie, a na temat europejskiej współpracy kulturalnej w szczególności. Rozwój kluczowych wskaźników pomógłby także władzom lokalnym i regionalnym w przeprowadzeniu testów porównawczych ich działań w celu dostarczenia lepszych informacji na temat skutecznej polityki w sektorze kultury i ewentualnego rozpowszechnienia tej polityki.

Zbieranie i rozpowszechnianie informacji

1.22 **prosi** o uzasadnienie potrzeby przeznaczenia 3,43 mln euro na portal internetowy dla sektora, podczas gdy przewidywane koszty czteroletniego projektu pilotażowego Europejskie Laboratorium Kulturalne, który to program ma na celu założenie takiego portalu w Internecie, wynoszą 1,5 mln euro. Co więcej Komitet Regionów **zauważa**, że portal o kulturze już istnieje;

1.23 **sugeruje** w odniesieniu do wsparcia dla „działań mających na celu zapewnienie ochrony i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów, mających związek z deportacją” (Druga część), że działania te obejmują miejsca ochrony upamiętniające zbrodnie popełnione przez reżim totalitarny w byłym Związku Radzieckim.

Artykuł 8 — Wprowadzenie w życie

1.24 **pamięta**, iż Komisja doskonale wykonała zadanie polegające na poprawieniu funkcjonowania programu Kultura 2000, próbując przykładowo rozwiązać problem opóźnień w ogłaszaniu konkursów na składanie propozycji projektów, które to opóźnienia towarzyszyły obecnemu programowi od początku. Aby dalej usprawnić funkcjonowanie programu Komitet prosi również Komisję o kontynuowanie działań mających na celu dopilnowanie sprawnego docierania dotacji do podmiotów kultury, aby zapobiec problemom ich płynności finansowej, oraz odpowiednie informowanie wnioskodawców, których projekty nie zostały zaakceptowane, o tego przyczynach;

1.25 **wzywa** do zastanowienia się, w jaki sposób można zapewnić najlepszą kompatybilność fachowej wiedzy członka jury z ocenianymi projektami. Stworzyłyby to przesłanki dla efektywnej i przekonującej oceny, co w kontekście odejścia od założenia sektorowego ma szczególne znaczenie. W przypadku oceny projektów ponadsektorowych konieczny może się okazać udział więcej niż jednego członka jury;

Artykuł 10 — Punkty Kontaktowe Kultury

1.26 **popiera** rozwijanie działań punktów kontaktowych kultury mających na celu promowanie wymiany w zakresie najlepszych praktyk i współpracy;

Artykuł 11 — Dotacje

1.27 **uważa**, że Komitet Zarządzający powinien w początkowym okresie funkcjonowania nowego programu zrobić wszystko co w jego mocy, aby promować zaangażowanie podmiotów kultury, w tym władze regionalne i lokalne z nowych Państw Członkowskich. Komitet Regionów uważa przykładowo, że minimalny wkład finansowy na poziomie 5 % powinien zostać obniżony o połowę do poziomu 2,5 % na okres pierwszych dwóch lat działania programu, co wynika z tego, że 5 % stanowi relatywnie większą wartość w nowych Państwach Członkowskich niż w „starych”, gdyż przeciętny dochód w tych pierwszych jest niższy. Reguła 2,5 % powinna być również zastosowana w przypadku wszystkich nowych państw, którzy przystąpią do Unii Europejskiej po rozpoczęciu programu i powinna zostać rozszerzona, jeżeli uczestnictwo nowych Państw Członkowskich będzie się utrzymywało na niskim poziomie;

Artykuł 13 — Monitorowanie i ocena

1.28 **uważa**, że do procesu ewaluacji działań należy włączyć ocenę uzyskaną od wykonawców i beneficjentów, np. przy wykorzystaniu punktów kontaktowych kultury;

1.29 **proponuje**, by program Kultura 2007 podlegał ocenie pod kątem celów ustalonych w decyzji, by móc stwierdzić, czy owe cele zostały osiągnięte i wypracować podstawy merytoryczne dla rozwoju przyszłych programów w dziedzinie kultury;

Załącznik II — Zarządzanie Programem

1.30 **wyraża zaniepokojenie**, iż koncentrowanie wszystkich środków w jednej „mega”-agencji wykonawczej, z której korzystają również inne programy Wspólnoty Europejskiej, jak np. programy dotyczące młodzieży czy uczenia się przez całe życie, może prowadzić do ubytku w doświadczeniu, specjalistycznej wiedzy i wrażliwości w zakresie sektora kultury, czego należy unikać za wszelką cenę;

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Punkt 2 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Kultura powinna przyczynić się do polepszenia zewnętrznej postrzegalności Unii Europejskiej przez uznanie doniosłości jej różnorodności kulturowej oraz wspólnych wymiarów jej kultur.	Kultura powinna przyczynić się do polepszenia zewnętrznej postrzegalności Unii Europejskiej przez uznanie doniosłości jej różnorodności kulturowej oraz wspólnych wymiarów jej kultur. <u>Szczególną uwagę powinno się poświęcić ochronie pozycji mniejszych kultur europejskich i rzadziej używanych języków</u>

Uzasadnienie

Odniesienie do ochrony pozycji mniejszych kultur europejskich oraz języków rzadziej używanych, powinno zostać zawarte w tekście programu Kultura 2007 tak, jak to było w przypadku decyzji dotyczącej Kultury 2000. Usunięcie tego odniesienia stanowi negatywny sygnał dla beneficjentów projektów pochodzących z tych społeczności, którzy potrzebują właśnie zapewnienia, że nowy program jest do nich skierowany.

Zalecenie 2

Punkt 13 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Należy również realizować akcję wprowadzoną przez Unię Europejską w ramach decyzji nr 792/2004/WE wzmiankowanej uprzednio, w celu zapewnienia ochrony europejskiej i międzynarodowej miejscom nazistowskich obozów koncentracyjnych jako zabytkom historycznym.	Należy również realizować akcję wprowadzoną przez Unię Europejską w ramach decyzji nr 792/2004/WE wzmiankowanej uprzednio, w celu zapewnienia ochrony europejskiej i międzynarodowej miejscom nazistowskich obozów koncentracyjnych jako zabytkom historycznym. <u>Program powinien być otwarty także dla projektów powiązanych z deportacjami, miejscami obozów koncentracyjnych i upamiętnieniem ofiar radzieckiego reżimu totalitarnego.</u>

Uzasadnienie

Zaproponowane brzmienie art. 13 preambuły jest oparte na odczuciu, iż należy udzielić wsparcia także dla działań mających na celu ochronę i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów powiązanych z deportacjami, byłymi obozami koncentracyjnymi, a także dla działań mających na celu podtrzymanie pamięci ofiar radzieckiego reżimu totalitarnego. Biorąc pod uwagę historię Europy podczas drugiej wojny światowej i jej następstwa, program nie powinien podkreślać jedynie utrzymania i ochrony obozów i archiwów nazistowskich powiązanych z deportacjami i upamiętnieniem ofiar w tych miejscach, ale także wspierać działania związane z radzieckim reżimem totalitarnym, który miał wpływ głównie na państwa i narody Europy Wschodniej. Jak twierdzą łotewscy historycy, reżim radziecki był reżimem totalitarnym i miał wielki wpływ na tę część państw europejskich znaną w tym czasie jako „blok socjalistyczny” i nie był mniej szkodliwy niż nazistowski reżim totalitarny.

Warto też wspomnieć, że miejsca byłych obozów koncentracyjnych w systemie totalitarnego reżimu radzieckiego są rozumiane jako obozy pracy przymusowej i uznawane za równe tym, jakie istniały w reżimie nazistowskim. Powinny zatem również być zachowywane jako zabytki historyczne.

Zalecenie 3

Art. 3 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Ogólnym celem programu jest przyczynienie się do uwydatnienia obszaru kulturalnego, wspólnego dla Europejczyków, przez rozwój współpracy kulturalnej pomiędzy twórcami, uczestnikami życia kulturalnego oraz instytucjami kulturalnymi krajów uczestniczących w programie, w celu popierania rodzenia się europejskiej postawy obywatelskiej.	Ogólnym celem programu jest przyczynienie się do uwydatnienia obszaru kulturalnego, wspólnego dla Europejczyków, przez rozwój współpracy kulturalnej pomiędzy twórcami, uczestnikami życia kulturalnego oraz instytucjami kulturalnymi, <u>jak również władzami regionalnymi i lokalnymi krajów uczestniczących w programie, w celu popierania rodzenia się europejskiej postawy obywatelskiej i promowania zarówno językowej jak i kulturowej różnorodności.</u>

Uzasadnienie

Jak to jest wyjaśnione poniżej, należy uwzględnić odniesienie do władz lokalnych i regionalnych ze względu na ich rolę w promowaniu kultury ich społeczności poprzez np. festiwale, zachowanie dziedzictwa kulturowego, ochronę dzieł sztuki, inicjatywy oddolne oraz działania we współpracy z operatorami kultury.

Ponadto w decyzji Kultura 2007 powinno się silniej zaakcentować odniesienie do podwójnego celu Unii Europejskiej w zakresie zachowania kulturowej i językowej różnorodności. To pomogłoby zagwarantować przyszłym beneficjentom projektów ze społeczności mówiących językami rzadziej używanymi, regionalnymi i mniejszościowymi, że program Kultura 2007 ma na celu integrowanie projektów z tych małych społeczności w główne programy finansujące inicjatywy kulturalne.

Zalecenie 4

Art.4 ust. 1 lit. b)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Wspieranie organizacji aktywnych na płaszczyźnie europejskiej w dziedzinie kulturalnej, jak również działań mających na celu zapewnienie ochrony i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów, mających związek z deportacjami, symbolizowanych przez pomniki wzniesione na terenie dawnych obozów i innych miejsc męczeństwa i eksterminacji ludności cywilnej na wielką skalę, jak również zachowanie pamięci ofiar w tych miejscach.	Wspieranie organizacji aktywnych na płaszczyźnie europejskiej w dziedzinie kulturalnej, jak również działań mających na celu <u>zapewnienie ochrony i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów, mających związek z deportacjami, symbolizowanych przez pomniki wzniesione na terenie dawnych obozów i innych miejsc męczeństwa i eksterminacji ludności cywilnej na wielką skalę, jak również zachowanie ofiar masowych eksterminacji i męczeństwa, masowych deportacji jak również zapewnienie ochrony głównych miejsc, pomników, łącznie z byłymi obozami koncentracyjnymi dokumentujących te wydarzenia, aby utrwalić pamięć ofiar w tych miejscach.</u>

Uzasadnienie

Uznajemy, że proponując włączenie upamiętnienia ofiar totalitarnego reżimu radzieckiego do wspólnej historycznej pamięci Europy poszerzamy ustrukturyzowane i oparte na konsensusie pojmowanie historii na kontynencie i że takie inicjatywy zazwyczaj są „wrażliwe” politycznie. Uzasadnienie tej propozycji wywodzi się z naszego przekonania, że ignorowanie „wrażliwych” politycznie tematów znacznie zmniejszy zaufanie do Unii, zwłaszcza w oczach tych obywateli, dla których takie tematy i pamięć o nich są świeżą i bolesną rzeczywistością.

Trudno jest też ignorować fakt, iż historyczna prawda o drugiej wojnie światowej i jej następstwach opowiada wyraźną i jednoznaczną historię zniszczenia wielu istnień przez terror radziecki w państwach, które teraz są nowymi Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.

Zalecenie 5

Art. 4 ust. 3 nowy

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
	Operatorzy kultury będą mogli składać aplikacje na sektorowe i ponadsektorowe projekty odpowiadające ich zainteresowaniom i aspiracjom pod warunkiem, że przedsięwzięcia te będą ukierunkowane na realizację co najmniej dwóch z określonych powyżej celów. W ten sposób żaden z aspektów działalności kulturalnej i artystycznej nie zostanie wyeliminowany <i>a priori</i> .

Uzasadnienie

Sformułowanie o równym dostępie *wszystkich* sektorów do wsparcia powinna znaleźć się w oficjalnym tekście. Ważne jest, by określenia użyte w decyzji były jak najbardziej jasne, proste i niedwuznaczne, tak by potencjalni beneficjenci rozumieli jej tekst i mieli świadomość, że na przykład tłumaczenia literackie będą kwalifikowały się do wsparcia przez program Kultura 2007.

Zalecenie 6

Załącznik (1.1) zmiana nagłówka

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1.1 Ośrodki współpracy	1.1 Ośrodki współpracy <u>Ośrodki twórcze</u>

Uzasadnienie

Określenie „ośrodki współpracy” powinno zostać zmienione, ponieważ jest zbyt podobne do nazwy „punkty kontaktowe kultury”, co mogłoby prowadzić do pomyłek*. Propozycja użycia terminu „ośrodki twórcze” dobrze oddaje cel ich działalności. Słowo współpraca jest zbyt ogólne, ponieważ wszystkie projekty finansowane przez program europejskiej współpracy kulturalnej muszą być oparte na współpracy.

(* Podobieństwo to istnieje akurat tylko w oryginalnym tekście angielskim, w polskim tłumaczeniu tego nie widać — *przyj. tłum.*)

Zalecenie 7

Załącznik (1.1) ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawki Komitetu Regionalnego
Każdy ośrodek musi składać się co najmniej z 6 wykonawców z 6 różnych krajów uczestniczących w programie, może grupować podmioty z jednego lub kilku sektorów w obrębie różnych działań lub wieloletnich projektów o charakterze sektorowym, międzysektorowym, lecz realizujących wspólny cel.	Każdy ośrodek musi składać się co najmniej z 6 <u>pięciu</u> wykonawców z 6 <u>pięciu</u> różnych krajów uczestniczących w programie, może grupować podmioty z jednego lub kilku sektorów w obrębie różnych działań lub wieloletnich projektów o charakterze sektorowym, międzysektorowym, lecz realizujących wspólny cel.

Uzasadnienie

Pięciu współorganizatorów stanowi bez wątpienia europejską wartość dodaną i beneficjenci projektów nie powinni być zobowiązani do tego, by od 2007 r. tych współorganizatorów było sześciu. Zasadnicze znaczenie ma poświęcenie w projektach uwagi wspólnym wysiłkom i jakości samych projektów.

Zalecenie 8

Aneks (1.1) ust. 3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawki Komitetu regionalnego
Każdy ośrodek ma na celu realizację licznych wieloletnich i ustrukturuowanych działań kulturalnych.	Każdy ośrodek ma na celu realizację licznych wieloletnich i ustrukturuowanych działań kulturalnych i <u>powinien pełnić rolę organu pośredniczącego w przyznawaniu dotacji.</u>

Uzasadnienie

„Ośrodki współpracy” powinny mieć możliwość działania w charakterze organu pośredniczącego w przyznawaniu wsparcia. W ten sposób mogłyby one bez zbędnej biurokracji i szybko przekazywać fundusze na małe innowacyjne projekty w zakresie współpracy kulturalnej. Ten system sprawdził się w kontekście funduszy strukturalnych i powinien zostać zastosowany w programie Kultura 2007

Zalecenie 9

Aneks (1.1) ust. 6

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Pomoc wspólnotowa nie może przekraczać 50 % budżetu projektu, i ma charakter degresywny. Nie może przekraczać 500 000 EUR rocznie. Pomoc ta jest przyznawana przez okres 5 lat.	Pomoc wspólnotowa nie może przekraczać 50 % budżetu projektu, i ma charakter degresywny. Nie może przekraczać 500 000 EUR rocznie. Pomoc ta jest przyznawana przez okres 5 lat. Wsparcie to będzie przyznawane na co najmniej trzy a co najwyżej pięć lat.

Uzasadnienie

Ponieważ nie wszyscy beneficjenci będą wymagali bądź potrzebowali pięciu lat na przeprowadzenie swoich projektów, należy przewidzieć większą elastyczność, jeśli chodzi o czas trwania projektów.

Zalecenie 10

Załącznik (1.2) zmiana nagłówka

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
1.2 Działania w ramach współpracy	1.2 Działania w ramach współpracy <u>Działania twórcze</u>

Uzasadnienie

Określenie „działania w ramach współpracy” jest zbyt technokratyczne, podczas gdy nazwa „działania twórcze” podkreśla fakt, że szczególną wagę w procesie wyboru projektów przywiązywać się będzie do kreatywności.

Zalecenie 11

Załącznik (1.2) ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Każde działanie musi być podjęte i zrealizowane na zasadzie partnerstwa przez co najmniej 4 organizacje działające na polu kultury z 3 różnych krajów uczestniczących, przy czym podmioty te mogą działać w jednym lub kilku sektorach.	Każde działanie musi być podjęte i zrealizowane na zasadzie partnerstwa przez co najmniej cztery <u>trzy</u> organizacje działające na polu kultury z trzech różnych krajów uczestniczących, przy czym podmioty te mogą działać w jednym lub kilku sektorach.

Uzasadnienie

Trzech współorganizatorów stanowi bez wątpienia europejską wartość dodaną. Jak powyżej zaznaczono w kontekście europejskich ośrodków współpracy, projekty powinny być oceniane pod kątem ich faktycznej jakości, a nie na zasadzie mechanicznego doboru kryteriów.

Zalecenie 12

Załącznik (1.2) ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Pomoc wspólnotowa nie może przekraczać 50 % budżetu projektu. Nie może być niższa od 60 000 EUR rocznie ani wyższa od 200 000 EUR rocznie. Pomoc ta jest przyznawana przez maksymalny okres dwunastu miesięcy.	Pomoc wspólnotowa nie może przekraczać 50 % budżetu projektu. Nie może być niższa od 60 000 EUR rocznie ani wyższa od niż 200 000 EUR rocznie. Pomoc ta jest przyznawana przez maksymalny okres dwunastu <u>na minimum 12 miesięcy, a maksymalnie na okres 24 miesięcy.</u>

Uzasadnienie

Należy przewidzieć większą elastyczność w zakresie minimalnego poziomu wsparcia ze strony Unii Europejskiej (60 000 euro rocznie, co daje minimalną wielkość projektu w wysokości 120 000 euro rocznie), gdyż niektóre projekty nie będą wymagały lub nie będą w stanie spożytkować takiej kwoty, lecz nadal będą miały odpowiedni efekt i masę krytyczną.

Dodatkowo powinna istnieć możliwość dwuletniego czasu trwania projektów, przez co program będzie bardziej elastyczny i przyjazny dla beneficjentów.

Zalecenie 13

Załącznik (1.3) ust. 4

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
W tych ramach zostanie przyznana również znacząca pomoc dla „Europejskich Stolic Kultury”, aby wspomóc działania podkreślające postrzegalność europejską oraz transeuropejską współpracę kulturalną.	W tych ramach zostanie przyznana również znacząca pomoc <u>W tym kontekście 90% budżetu w ramach sektora działań specjalnych będzie przeznaczona dla „Europejskich Stolic Kultury”, aby wspomóc działania podkreślające postrzegalność europejską oraz transeuropejską współpracę kulturalną.</u>

Uzasadnienie

Koncepcja Europejskiej Stolicy Kultury powinna znaleźć się w centrum uwagi sektora działań specjalnych. Fundusze Wspólnoty Europejskiej na Europejską Stolicę Kultury powinny wzrosnąć, ponieważ po roku 2009 będziemy mieli do prawdopodobnie z dwiema Europejskimi Stolicami Kultury rocznie, tak aby dać w ten sposób wyraz niedawnemu rozszerzeniu Unii Europejskiej. Zwiększone wsparcie finansowe powinno być np. spożytkowane na pomoc władzom miejskim i podmiotom działającym na polu kultury w ich współpracy z partnerami z innych Państw Członkowskich, a co za tym idzie, w promowaniu ponadnarodowej mobilności i dialogu międzykulturowego. Dzięki przeznaczeniu 90 % budżetu działań specjalnych na Europejskie Stolicę Kultury wzrasta poza tym przejrzystość w tej dziedzinie, która w przeszłości była krytykowana za swoistą „mętność”. Pozostałe 10 % ma być przeznaczone na Nagrodę Europa Nostra i Nagrodę Unii Europejskiej w dziedzinie współczesnej architektury (nagroda im. Mies van der Rohe'a).

Zalecenie 14

Art. 5 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Program jest również otwarty na współpracę z innymi państwami trzecimi, które podpisały ze Wspólnotą Europejską układy o stowarzyszeniu lub współpracy, zawierające klauzule kulturalne, na bazie dodatkowych środków i specjalnych warunków do uzgodnienia.	Program ma być również otwarty na współpracę z pozostałymi krajami trzecimi z <u>pierwszeństwem przyznawanym naszym najbliższym sąsiadom zgodnie z Europejską Polityką Sąsiedztwa, które zawiązały stowarzyszenia lub zawarły porozumienia o współpracy ze Wspólnotą Europejską obejmujące kwestie kultury, na podstawie dodatkowych funduszy i specyficznych procedur, które mają zostać przyjęte.</u>

Uzasadnienie

Program powinien być zorientowany na państwa uwzględnione w Europejskiej Polityce Sąsiedztwa. Nie można przecenić wagi dialogu pomiędzy cywilizacjami oraz wolnej wymiany idei między kulturami, religiami i tradycjami. Wspólne projekty na płaszczyźnie kulturalnej mogą pomóc w osiągnięciu głównych celów Europejskiej Polityki Sąsiedztwa w zakresie komunikacji międzyludzkiej i promowania zrozumienia wzajemnych kultur, historii, postaw i wartości, eliminując w ten sposób błędne uprzedzenia.

Zalecenie 15

Art. 9 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Komisję wspomaga Komitet składający się z przedstawicieli Państw Członkowskich pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji.	Komisję wspomaga Komitet składający się z przedstawicieli Państw Członkowskich i <u>przedstawiciela Komitetu Regionów</u> pod przewodnictwem przedstawiciela Komisji.

Uzasadnienie

Ponieważ działania w zakresie polityki kulturalnej odbywają się w wielu Państwach Członkowskich często na poziomie lokalnym i regionalnym, Komitet Regionów powinien uzyskać prawo nominowania jednego przedstawiciela do ww. komitetu. Poza tym tam, gdzie jest to konieczne, w delegacjach Państw Członkowskich do komitetu powinni znajdować się przedstawiciele regionalni i lokalni.

Zalecenie 16

Art.10 ust. 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Punkty kontaktowe kultury, określone w ppkt I.3.3 Załącznika, działają w charakterze organów wykonawczych do spraw rozpowszechniania informacji o programie na płaszczyźnie krajowej, w poszanowaniu art. 54 ust. 2 lit. c) oraz ust. 3 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.	Punkty kontaktowe kultury, określone w ppkt I.3.3 Załącznika, działają w charakterze organów wykonawczych do spraw rozpowszechniania informacji o programie <u>tak</u> na płaszczyźnie krajowej, <u>jak i na niższych szczeblach</u> w poszanowaniu art. 54 ust. 2 lit. c) oraz ust. 3 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002.

Uzasadnienie

Poprawka ta jest zgodna z Zaleceniem 14 projektu opinii. Punkty kontaktowe kultury muszą mieć możliwość działania również na szczeblu regionalnym, aby skuteczniej docierać do uczestników życia kulturalnego, oraz by przystosowywać się do ich szczególnych właściwości. W tym celu powinno ułatwiać się, przestrzegając zasady dobrowolności, tworzenie punktów kontaktowych kultury lub ich oddziałów na szczeblu jednostek terytorialnych.

Zalecenie 17

Art. 10 ust. 2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
<p>2. Punkty kontaktowe kultury muszą przestrzegać następujących kryteriów:</p> <ul style="list-style-type: none"> — należy mieć do dyspozycji wystarczająco liczny personel, o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych i językowych, przystosowany do pracy w środowisku międzynarodowej współpracy; — należy dysponować odpowiednimi strukturami, szczególnie w zakresie sprzętu informatycznego i środków komunikacji; — należy działać w kontekście administracyjnym, pozwalającym na właściwe wywiązywanie się z zadań i unikanie wszelkiego konfliktu interesów. 	<p>2. Punkty kontaktowe ds. kultury muszą spełniać następujące kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> — należy* mieć do dyspozycji wystarczająco liczny personel, o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych i językowych, przystosowany do pracy w środowisku międzynarodowej współpracy; — należy* dysponować odpowiednimi strukturami, szczególnie w zakresie sprzętu informatycznego i środków komunikacji; — należy* działać w kontekście administracyjnym, pozwalającym na właściwe wywiązywanie się z zadań <u>(tam gdzie jest to stosowne, punkty kontaktowe kultury powinny przykładowo działać na poziomie lokalnym i regionalnym)</u> i na unikanie wszelkiego konfliktu interesów.

Uzasadnienie

Punkty kontaktowe kultury powinny być zachęcane do podejmowania, tam gdzie to stosowne, działań na poziomie lokalnym i regionalnym celem nawiązania bliskich kontaktów z obywatelami i podmiotami w dziedzinie kultury w terenie. Francuski system „biegunów regionalnych” kierowanych przez francuskie punkty kontaktowe kultury jest przykładem dobrej praktyki, która powinna być powielana w innych Państwach Członkowskich.

Zalecenie 18

Art. 12 — dodanie nowej litery d)

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
	<u>(d) Promowanie językowej różnorodności UE</u>

Uzasadnienie

Z powodów, o których była mowa (zalecenie 1 i 2), należy silniej zaakcentować w tekście odniesienia dotyczące dążenia do językowej różnorodności.

Zalecenie 19

Załącznik V PODZIAŁ CAŁKOWITEGO BUDŻETU

Część 1

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
<p>Podział rocznego budżetu programu</p> <p>Procent budżetu</p> <p>Aspekt 1 (wsparcie dla projektów) ok. 77%</p> <ul style="list-style-type: none"> — ośrodki współpracy ok. 36% — działania w ramach współpracy ok. 24% — działania specjalne ok. 17% 	<p>Podział rocznego budżetu programu</p> <p>Procent budżetu</p> <p>Aspekt 1 (wsparcie dla projektów) ok. 77%</p> <ul style="list-style-type: none"> — ośrodki współpracy ok. 36% <u>30%</u> — działania w ramach współpracy ok. 24% <u>30%</u> — działania specjalne ok. 17%

Na ośrodki współpracy oraz działania w ramach współpracy powinno się przeznaczyć po 30 % całkowitego budżetu, a nie odpowiednio 36 % i 24 % jak obecnie. Komitet jest przekonany, że bieżący podział mógłby dyskryminować mniejsze podmioty w dziedzinie kultury, które są często najbardziej odważne i nowatorskie w swych działaniach, bowiem w przeciwieństwie do większych organizacji nie są na ogół w stanie zapewnić współfinansowania na pięć lat i nie mają możliwości przeprowadzania rozległych działań rozwojowych, które będą wymagane.

Zalecenie 20

ZAŁĄCZNIK 2.2

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka Komitetu Regionów
Mogą otrzymać pomoc działania mające na celu zapewnienie ochrony i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów, mających związek z deportacjami, symbolizowanych przez pomniki wzniesione na terenie dawnych obozów i innych miejsc męczeństwa i eksterminacji ludności cywilnej na wielką skalę, jak również do zachowania pamięci ofiar w tych miejscach.	Mogą otrzymać pomoc działania mające na celu zapew- nienie ochrony i upamiętnienie głównych miejsc i archiwów , mających związek z deportacjami , symbolizo- wanych przez pomniki wzniesione na terenie dawnych obozów i innych miejsc męczeństwa i eksterminacji ludności cywilnej na wielką skalę , jak również do zacho- wania ofiar masowych eksterminacji i męczeństwa , maso- wych deportacji jak również zapewnienie ochrony głównych miejsc , pomników , łącznie z byłymi obozami koncentracyjnymi dokumentujących te wydarzenia , aby utrwalić pamięć ofiar w tych miejscach .

Uzasadnienie

Uznajemy, że proponując włączenie upamiętnienia ofiar totalitarnego reżimu radzieckiego do wspólnej historycznej pamięci Europy poszerzamy ustrukturyzowane i oparte na konsensusie pojmowanie historii na kontynencie i że takie inicjatywy zazwyczaj są „wrażliwe” politycznie. Uzasadnienie tej propozycji wywodzi się z naszego przekonania, że ignorowanie „wrażliwych” politycznie tematów znacznie zmniejszy zaufanie do Unii, zwłaszcza w oczach tych obywateli, dla których takie tematy i pamięć o nich są świeżą i bolesną rzeczywistością.

Trudno jest też ignorować fakt, iż historyczna prawda o drugiej wojnie światowej i jej następstwach opowiada wyraźną i jednoznaczną historię zniszczenia wielu istnień przez terror radziecki w państwach, które teraz są nowymi Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej.

Zalecenie 21

ZAŁĄCZNIK 3.3

Tekst proponowany przez Komisję	Poprawka KR
Aby zapewnić ukierunkowane, skuteczne i bliskie terenu rozpowszechnienie praktycznych informacji o nowym programie, przewiduje on pomoc dla „punktów kontaktowych kultury”. Organy te, działające na płaszczyźnie krajowej, są ustanowione we współpracy z Państwami Członkowskimi na zasadzie dobrowolnej.	Aby zapewnić ukierunkowane, skuteczne i bliskie terenu rozpowszechnienie praktycznych informacji o nowym programie, przewiduje on pomoc dla „punktów kontaktowych kultury”. Organy te, które <u>mogą działać tak na płaszczyźnie krajowej, jak i na niższych szczeblach</u> ; są ustanowione we współpracy z Państwami Członkowskimi <u>lub władzami regionalnymi</u> na zasadzie dobrowolnej.

Uzasadnienie

Poprawka ta jest zgodna z Zaleceniem 14 projektu opinii. Punkty kontaktowe kultury muszą mieć możliwość działania również na szczeblu regionalnym, aby skuteczniej docierać do uczestników życia kulturalnego, oraz by przystosowywać się do ich szczególnych właściwości. W tym celu powinno ułatwiać się, przestrzegając zasady dobrowolności, tworzenie punktów kontaktowych kultury lub ich oddziałów na szczeblu jednostek terytorialnych.

Bruksela, 23 lutego 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB